

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No8(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 528 sahifa,
12-avgust, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

The Role of English Collocations, Idiomatic Expressions, and Phraseological Units in Developing Communicative Competence in Higher Education	10
<i>Alimov Jamshid Ravshanovich</i>	
Milliy xoslangan lisoniy birliklarni teglash tamoyillari	16
<i>Yorkulov Zafarjon Bakirovich</i>	
Oila a'zolari o'rtasidagi o'zaro tushunishning shaxs kognitiv rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	20
<i>Vaydulla Madinabonu Muxtasam qizi</i>	
O'qituvchilar darslarni qanday qiziqarli tashkil etishlari mumkin?	26
<i>Dilnura Rustamovna Xamrayeva</i>	
Tarbiya texnologiyasi – talabalarda ilmiy va sinergetik dunyoqarashni shakllantirish omili sifatida	33
<i>Mamadaliyev Kamolidin Rahmatullayevich</i>	
Maktab direktor maslahatchilarida strategik boshqaruv tafakkurini rivojlantirishning psixologik omillari	40
<i>Rahmatova Nasiba Sobirovna</i>	
Umumta'lim maktablarida harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini sinfdan tashqari faoliyat orqali takomillashtirishning pedagogik-metodik tizimi	46
<i>Urinbayeva Dilfuza Abdumannobovna</i>	
Integrativ ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	50
<i>Xoldavlatova Gavhar Normaxmatovna</i>	
Klaster asosida TVET tizimida pedagogik innovatsiyalar	55
<i>Sobir Azizov</i>	
Muammoli ta'lim texnologiyasi orqali talabalarining kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish: "muammo" divergent–konvergent o'quv sikli	57
<i>Djumabayev G'ulomjon Xalillayevich, Yusupov Muxtorbek Roximovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalari jismoniy tarbiya darslarida regbi elementlarini o'rgatishning tashkiliy-metodik asoslar	62
<i>E. E. Jumayev</i>	
Autentik materiallar asosida bo'lajak nemis tili o'qituvchilarining til ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasining eksperimental samaradorligi	65
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Aleksandr Nil pedagogik ta'limotida shaxs erkinligini rivojlantirish mexanizmlari: ingliz filologiyasi talabalari misolida	71
<i>Atamirzayev Bahrom Bahodir o'g'li</i>	
TPACK modeli asosida ingliz tilida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning adaptiv metodik tizimi ..	75
<i>Omonova Maftuna Shermatovna</i>	
Multimodal vizual tayanchlar va flashcard asosidagi topshiriqlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	82
<i>Sevara Alimurodova, Ayubova Saïda</i>	
Raqamlashtirish jarayonida elektron ta'lim resurslarini yaratishning metodik asoslarini takomillashtirish	88
<i>Nurmaxonov Kayrat Erpayizovich</i>	
Modulli ta'lim texnologiyalari orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari	95
<i>Poyonova Fazilat Olimovna</i>	
Individual ta'lim sharoitida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash samaradorligini pedagogik tajriba-sinov va matematik-statistik tahlil asosida baholash	100
<i>Gulbaxor Abdullayevna Gaynazarova</i>	

Oliy ta'lim muassasalarida raqamli menejment tizimlarini joriy etish muammolari va ularni bartaraf etishning samarali yo'llari	106
Matnazarov Hurmatbek Egamberganovich	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida ta'lim sifatini boshqarishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	110
Sodiqov Rafikjon Turobjon o'g'li	
Bo'lajak tarbiyachilarning liderlik-boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari ...	114
To'xtayeva Dilrabo Nematovna	
Inklyuziv ta'lim: mohiyati, tamoyillari	119
Choriyeva Muxlisa Jumamurodovna	
The Role of Neuromuscular Dentistry in Dental Practice	123
Turayev Alimjan	
Orthodontics' Digital Transformation (Literature Review)	128
Khusanbaeva Jasmin Shavkatovna, Xazratov A. I.	
O'zbekiston SSRda ta'lim islohotlari davrida pedagogika bilim yurtlari faoliyatida o'qituvchilarni tayyorlash jarayonlari va amaliy muammolar	136
Mamatkulova Maxfuza Kozimovna	
Application of Mechanotherapy Techniques in Oral and Craniofacial Surgical Methodologies (Literature Review)	140
Marufova Farangiz Gayratovna	
Theoretical Foundations for Developing Communicative Competence of Future Doctors	147
Nasimova Shahnoza Ziyodullayevna	
Формирование функциональной грамотности и "гибких навыков" (Soft Skills) у учащихся начальных классов в контексте реализации национальной учебной программы Узбекистана	152
Ю. С. Тажиева	
Talabalarda mustaqil ta'lim olish faoliyatini rivojlantirish metodlari	156
Jabborov Toxirjon Maqsudali o'g'li	
Ingliz va qoraqalpoq tillaridagi onim komponentli frazeologizmlarning lingvomadaniy xususiyatlari	160
Koyshekenova Tatyana Kenesariyevna	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining ijodiy-metodik kompetentligini rivojlantirish texnologiyasi	164
Qo'shaqov Farrux Furqat o'g'li	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv faollikni oshirishning pedagogik usullari	169
Xoldarova F. M.	
Ingliz tili darslarida ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarining kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi	172
Madaminova Muzifa Shukurullo qizi	
Sport ta'limi yo'nalishidagi o'quvchilarining generativ sun'iy intellekt kompetensiyasini baholash mezonlari va indikatorlarini takomillashtirish	178
Nematova Rushana Nemat qizi	
Inklyuziv ta'lim sharoitida koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faoliyatini pedagogik tashkil etish metodikasi	184
Mirzayeva Umida Inamovna	
Umumiy o'rta ta'lim muassasasida ijtimoiy-madaniy muhitni rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati	188
Malikova Dilrabaxon	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy-subyektiv pozitsiyasini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	194
Temirova Shoxsanam Komilovna	
O'zbek tilidagi lingvomadaniy kollokatsiyalarning assotsiativ-semantik xususiyatlari	201
Boymirova Dilshoda Oblayor qizi	
Методы развития компетенций будущих учителей начальной школы в области создания текстов	208
Хаитова Нодира Бафроевна	

Inklyuziv maktabgacha ta'limda bolalarning ijtimoiy-psixologik moslashuvida madaniy-tarixiy va ekologik yondashuvlar integratsiyasi	216
Mengliyeva Gavhar Ibrohim qizi	
Maktabgacha ta'lim jarayonida induktiv metodlardan foydalanishning xorijiy tajribasi	220
Mirazimova Muxabbat Normatovna	
Virtual muzeylar orqali tarixiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik modeli	225
To'ranazarova Muxlisaxon Davlatjon qizi	
Қорақалпоқ, туркман ва инглиз эртақларида образли нутқнинг миллий моделлари: фразеологизм, ранг ва маиший тимсоллар	230
Жепбарова Саят Курбанмиратовна, Жаумитбаева Перийзат Караматдиновна	
Statistical Analysis of Experimental Work and Evaluation of Educational Effectiveness in Teaching Bioethics	233
Salimova Malika Rashidbekovna	
Talabalarda innovatsion fikrlashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	240
Axatova Sabina Qo'shmurod qizi	
Talabalarda sport kompetensiyasini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	247
Ismatov Feruz Mamarasulovich	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarini integrativ o'qitish zarurati va o'ziga xos xususiyatlari	254
Fayzullayeva Xolida Axmadjon qizi	
Ingliz tilini o'rganishda motivatsiya va o'quvchilarni rag'batlantirish usullarining ahamiyati	258
Sirojov Daler Kironboyevich	
Mikrokredit tashkilotlarini vujudga kelishi va bekor bo'lishining huquqiy asoslari	263
Madumarov Talantbek Tolibjonovich, Qalandarova Mubinabonu Fayziddin qizi	
Oliy ta'lim tizimida ta'lim-tarbiya jarayonlarini aksiologik modernizatsiyalashning psixologik mexanizmlari... ..	268
Taylanova Sh. Z., Turayeva Dilnoza Niyatullo qizi	
A Methodology for Using Digital Educational Technologies in Preparing Students to Teach Subject-Specific Disciplines in English in Non-Philological Fields of Study	274
Mirzayeva Khilolakhon Bakhromali kizi	
Deviant xulqli o'smirlarda konfliktli xulq shakllanishida ota-ona-farzand munosabatlarining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	281
Otamirzayev Muzaffar Bahodir o'g'li	
Biologiya fanidan auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarni tashkil etishning innovatsion metodlari va ularning kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi ahamiyati.....	287
Xalilova Maqsad Ravshanovna	
Leading Schools for Gifted Students: Contextual Demands on the Principal and the Case for Creative Competence	293
Zarina I. Ganiyeva	
Aholi o'rtasida gipodinamiyani (kamharakatlikni) bartaraf etishda o'z-o'zini nazorat qilish usullari	297
Sharipova Faridaxon Akmaljon qizi	
Lobachevskiy geometriyasi: noevklid geometriyaning nazariy asoslari, geometrik xususiyatlari va ta'limdagi ahamiyati.....	301
Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li	
Adabiyot ta'limi jarayonida nutqiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari	305
Sulaymonova Nafisa Sattorovna	
Ritmik she'r va harakatli mashqlar yordamida 1-sinf o'quvchilarining diqqatini jamlash	311
Yadgarova Iroda Ikromovna	
Mehrli maktab o'quvchilarining ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantirishning konseptual modeli.....	314
Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna	
Bo'lajak shifokorlarda kasbiy-kommunikativ motivatsiyani xalqaro miqyosda rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	318
Qoravoyeva Shoira Zafarjon qizi	

Pedagogik ta'limda media savodxonlikni rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari	322
<i>Gulmonova Guli Anvar qizi</i>	
Pedagogik diagnostika vositalari asosida bo'lajak o'qituvchilarning individuallashtirilgan ta'limni loyihalash ko'nikmalarini rivojlantirish samaradorligi	327
<i>Yuldashev Xusniddin Abdullayevich</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalarni pedagogik va psixologik qo'llab-quvvatlash	333
<i>Bozorova Muxlisa</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik faoliyat turlari.....	337
<i>Qarshibayeva Dilduza Xidirbayevna</i>	
Umumiy o'rta ta'limda o'quvchilar individual rivojlanishini baholash yo'nalishlari.....	341
<i>Alimov Azim Anvarovich</i>	
O'quvchilarning mustaqil faoliyatini tashkil etishda motivatsiya va o'zini o'zi boshqarishning psixologik roli	347
<i>Burtshova Aliya Burxonovna</i>	
Talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda pedagogik metodlarning integrativ imkoniyatlari.....	354
<i>Nazarova Vazira Bahron qizi</i>	
Tasviriy san'at ta'limida inklyuziv yondashuv va raqamli ta'lim muhitining integratsiyasi	359
<i>Shodmonova Munisa Furkatovna</i>	
Uzoq muddat davolanishga muhtoj bo'lgan o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	365
<i>Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna</i>	
Jamoat transporti haydovchilarining psixoemotsional barqarorligini shakllantirishning nazariy-psixologik asoslari.....	369
<i>Ruzimatova Gulbaxor Adiljanovna</i>	
Игровые технологии как средство развития речевой активности детей с тяжёлыми нарушениями речи.....	375
<i>Шакирова Ситора Абдугануровна</i>	
Qo'l to'pi bilan shug'ullanuvchi talabalarda tezkorlik va chaqqonlik sifatlarini rivojlantirishning samarali usullari.....	380
<i>Jo'rayev Nodirbek Nutfillo o'g'li</i>	
Ценностно-смысловой потенциал поэзии Анны Ахматовой в формировании языковой личности и духовно-нравственном становлении учащихся: методический аспект	385
<i>Жабборовна Гулчехра Жобириковна</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida geoaxborot tizimlarini o'qitishning zamonaviy holati va rivojlanish tendensiyalari...	391
<i>Iskandarov Bayimbet Sobir o'g'li</i>	
O'zgarishlarni boshqarish ko'nikmalarini innovatsion menejment asosida rivojlantirish yo'nalishlari	395
<i>Abdullayev Amirulla Xazratovich</i>	
Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan topshiriqlar tizimini takomillashtirish	399
<i>Boymurodova Nodirabegim Bahodir qizi</i>	
O'smirlarning ijtimoiylashuv jarayonining mazmuni va ijtimoiy-pedagogik xususiyatlari.....	404
<i>Nishanbayeva Odina Xikmatillayevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirishda kognitiv strategiyalardan foydalanish metodikasi	409
<i>Sharopova Zarnigor Tolib qizi</i>	
Assessment for Learning and Assessment of Learning: Formative and Summative Approaches in Foreign Language Education in Uzbekistan.....	415
<i>Ramazonova Feruzaxon Akbarovna</i>	
Aqli zaif boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-amaliy faoliyatini tashkil etishda sensor integratsiyadan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	420
<i>Tajibayeva Shaxnoza Abdumuxtorovna</i>	

Umumta'lim muassasalari rahbar kadrlarning raqobatbardoshligini baholash va samarali boshqarishning qiyosiy tahlili	425
Uzakbayeva Raxima Xojabayevna	
Nemis tilida so'zlashuvchi davlatlar va nemis adabiy tili tarixi	430
Adham Berdimurodov Musurmonovich	
Xorijiy andragogik yondashuvlarni kasbiy ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shart-sharoitlari	434
Yusupov Ulug'bek Kamalovich	
The Power of Intercultural Competence in Global Communication.....	439
Serdaliyeva Baxitli Xaydarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarning badiiy tafakkurini xalq og'zaki ijodi asosida rivojlantirish metodikasi	443
Matrizayeva To'maris Jumamirat qizi	
Raqamli ta'lim transformatsiyalashu-vining pedagogik mazmuni va zamonaviy tendensiyalari.....	449
Turdaliyeva Nurjahan Abdunosir qizi	
Pedagogik ta'lim tizimida raqamlashtirish va sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni.....	457
Boymirzayeva Shanoza Olimjon qizi	
The Effectiveness of a Synthetic Phonics Programme in Teaching Word Reading, Spelling and Reading Comprehension: a Critical Review and EFL Pedagogical Implications.....	465
Nishonova Zuxra Voxidjon qizi	
Talabalarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning konseptual-metodologik asoslari: tizimli, kompetensiyaviy va faoliyatli yondashuvlar.....	471
Baydjanov Bekzod Xaitboyevich	
Biologiya ta'limida o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini baholashni pedagogik kvalimetriya va zamonaviy psixometrik yondashuvlar asosida takomillashtirish.....	476
Boyxonov Islomjon Abduqaxxor o'g'li	
Oiladagi nizolarni hal etishda mediatorlik faoliyatining ahamiyati.....	483
Ibaydullayeva Umida Rustamjonovna	
Xalq pedagogikasiga asoslangan kompetensiyaviy yondashuvning metodologik asoslari	487
Maqsudov Ulug'bek Qurbonovich	
Kompyuter tarmoqlari mavzusini o'qitishda muammoli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning metodik imkoniyatlari	493
Po'lotova Sevinchoy Arslon qizi	
Bo'lajak filologlarni tayyorlashda art-menejment asosida pedagogik boshqaruv strategiyalarini takomillashtirish texnologiyasi	499
Qo'chqarova Feruza Maxamatqosimovna	
Kasbiy sifatlarni rivojlantirishda qadriyat yo'naltirilganlik va motivatsion soha o'zaro bog'liqligi.....	503
Qo'shmuratov Bekzod Abduraimovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning innovatsion-pedagogik tizimi	509
Rustamova Manzura Mirkamalovna	
"Kelajak soatlari" darslarida yuqori sinf o'quvchilarining o'zini-o'zi tarbiyalash (self-education) kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	517
Saxoddinova Muhayyo Eshmamat qizi	
Generativ sun'iy intellekt vositalari asosida bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishning metodik imkoniyatlari.....	523
Teshaboyev Ilxomjon Inomjon o'g'li	

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARINING IJODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION-PEDAGOGIK TIZIMI

Rustamova Manzura Mirkamalovna

Toshkent Kimyo xalqaro Universiteti

“Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim metodikasi” kafedrasi mudiri,
PhD, dotsent

Orcid ID: 0009-0005-8811-3054

Annotatsiya: Maqolada bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion-pedagogik tizimning tuzilishi va amalga oshirish mexanizmi asoslangan. Tizim maqsadli, diagnostik, mazmuniy, texnologik, ijodiy muhit, raqamli-innovatsion hamda refleksiv-diagnostik komponentlardan tashkil topgan. Ijodiy tafakkurni rivojlantirish jarayoni “diagnostika -muammolashtirish -g'oya yaratish -yechimni loyihalash -sinab ko'rish -baholash -refleksiya -qayta loyihalash” ketma-ketligida tashkil etilishi belgilangan. Tadqiqotda muammoli ta'lim, loyiha faoliyati, brainstorming, SCAMPER, case, interfaol metodlar, raqamli vositalar va sun'iy intellektdan foydalanish ijodiy pedagogik mahsulot yaratish bilan bog'langan. Tizimning muhim jihati talabani tayyor javobni o'zlashtirishidan ko'ra, muammoni aniqlash, bir nechta g'oya va yechim ishlab chiqish, ularni asoslash, sinash va takomillashtirishiga yo'naltirilganidir. Taklif etilgan yondashuv bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining ijodiy tafakkurini kasbiy-pedagogik kompetensiya sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi, ijodiy tafakkur, innovatsion-pedagogik tizim, kreativlik, pedagogik kompetensiya, muammoli ta'lim, loyiha faoliyati, raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, refleksiya.

Abstract: The article substantiates the structure and implementation mechanism of an innovative-pedagogical system aimed at developing the creative thinking of future primary school teachers. The system consists of target, diagnostic, content-based, technological, creative-environment, digital-innovative, and reflective-diagnostic components. The development process is organized through the sequence “diagnosis -problematisation -idea generation -solution design -testing -evaluation -reflection -redesign.” Problem-based learning, project activities, brainstorming, SCAMPER, case methods, interactive methods, digital tools, and artificial intelligence are integrated with the creation of new pedagogical products. Particular attention is given to moving students from reproducing ready-made answers toward identifying problems independently, generating multiple ideas and solutions, justifying, testing, and improving them. The proposed approach is aimed at developing creative thinking as a professional and pedagogical competence of future primary school teachers.

Key words: future primary school teachers, creative thinking, innovative-pedagogical system, creativity, pedagogical competence, problem-based learning, project activity, digital technologies, artificial intelligence, reflection.

Аннотация: В статье обоснованы структура и механизм реализации инновационно-педагогической системы, направленной на развитие творческого мышления будущих учителей начального образования. Система включает целевой, диагностический, содержательный, технологический, средовой, цифрово-инновационный и рефлексивно-диагностический компоненты. Процесс развития творческого мышления организуется по последовательности “диагностика -проблематизация -генерирование идеи -проектирование решения -апробация -оценивание -рефлексия -перепроектирование”. В исследовании проблемное обучение, проектная деятельность, brainstorming, SCAMPER, case-метод, интерактивные методы, цифровые средства и искусственный интеллект связаны с созданием новых педагогических продуктов. Основное внимание уделено переходу от усвоения готовых ответов к самостоятельному выявлению проблемы, разработке нескольких идей и решений, их обоснованию, апробации и совершенствованию. Предложенный подход направлен на формирование творческого мышления будущего учителя начального образования как профессионально-педагогической компетенции.

Ключевые слова: будущий учитель начального образования, творческое мышление, инновационно-педагогическая система, креативность, педагогическая компетентность, проблемное обучение, проектная деятельность, цифровые технологии, искусственный интеллект, рефлексия.

KIRISH

XXI asr ta'limining eng murakkab masalalaridan biri o'quvchiga qancha bilim berishimizdan ko'ra, balki u mavjud bilimdan yangi g'oya yaratish uchun qanday foydalanishini ta'minlashdir. Raqamli texnologiyalar va generativ sun'iy intellektning ta'lim jarayoniga tez kirib kelishi bu masalani yanada keskinlashtirmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Agar ilgari o'qituvchi uchun axborotni topish, saralash va taqdim etish muhim kasbiy ko'nikma sifatida qaralgan bo'lsa, bugungi sharoitda tayyor axborot va tayyor matnni bir necha soniyada olish imkoniyati mavjud. Shunday vaziyatda insonning ustunligi ma'lumotga ega bo'lishda emas, balki savolni to'g'ri qo'yish, muammoni yangicha ko'rish, bir nechta yechim ishlab chiqish, ularni tanqidiy baholash va yangi mahsulot yaratish qobiliyatida namoyon bo'lmoqda. UNESCOning 2024-yilda e'lon qilingan o'qituvchilar uchun AI kompetensiyalari konsepsiyasida ham pedagogning roli oddiy texnologiya foydalanuvchisidan inson–AI hamkorligini boshqara oladigan, pedagogik innovatsiya yaratadigan mutaxassis tomon o'zgarayotgani ta'kidlanadi^[1].

Bu o'zgarish boshlang'ich ta'lim uchun dolzarb masala deb qarayman. Sababiki bolaning savol berishi, o'z fikrini himoya qilishi, bir vazifaga turli yechim topishi va yangilik yaratishga bo'lgan munosabati ko'p jihatdan boshlang'ich sinfdagi pedagogik muhitga bog'liq. Shu bois ijodiy tafakkurni rivojlantirish masalasini faqat boshlang'ich sinf o'quvchisiga beriladigan kreativ topshiriqlar bilan chegaralash yetarlimas meningcha. Bu jarayonning boshlang'ich nuqtasi-o'sha topshiriqlarni yaratadigan, muammoli vaziyatni tashkil etadigan va bolaning noodatiy fikrini pedagogik jihatdan qo'llab-quvvatlaydigan o'qituvchining o'z ijodiy tafakkuridir. Demak, boshlang'ich ta'limda ijodkorlik muammosini hal qilishning muhim sharti bo'lajak o'qituvchini ijodiy-pedagogik faoliyatga tayyorlashdan boshlanadi.

Mazkur ehtiyoj xalqaro baholash natijalarida ham yaqqol ko'rinadi. OECD tomonidan 2022-yilda ilk bor PISA doirasida ijodiy tafakkur alohida baholandi. Unda o'quvchilarning nafaqat yangi g'oya yaratishi, balki turli g'oyalarni ishlab chiqishi, ularni baholashi va takomillashtirishi ham o'lchandi^[2]. Natijalar ta'lim tizimlari o'rtasida sezilarli tafovut mavjudligini ko'rsatdi: eng yuqori va eng past natija qayd etgan mamlakatlar o'rtasidagi farq 28 ball, ya'ni qariyb to'rt darajadagi tafovutni tashkil qilgan^[3].

Biz uchun mazkur natija yanada jiddiy ilmiy va pedagogik signal beradi. PISA 2022 ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonlik 15 yoshli o'quvchilarning ijodiy tafakkur bo'yicha o'rtacha natijasi 14 ballni, OECD mamlakatlari o'rtachasi esa 33 ballni tashkil etgan^[2]. Boshqacha aytganda, bu yerda gap faqat xalqaro reytingdagi o'rin haqida emas. Natija ta'lim tizimida o'quvchining g'oya yaratishi, muqobil yechim ishlab chiqishi, mavjud fikrni takomillashtirishi va noodatiy vaziyatlarda mustaqil fikrlashi kabi qobiliyatlarini rivojlantirishga jiddiyoq e'tibor berish zarurligini ko'rsatadi.

Biroq PISA natijalarini "o'quvchilarda ijodkorlik yo'q" tarzida talqin qilish ilmiy jihatdan to'g'ri bo'lmaydi. Masalan, O'zbekiston bo'yicha PISA ma'lumotlarida o'quvchilarning 59,1 foizi matematik materialni tushunmaganida tez-tez savol berishini bildirgan, 73 foizi esa qaror qabul qilishdan oldin boshqalarning nuqtayi nazarini hisobga olishga harakat qilishini qayd etgan^[4]. Shuningdek, o'quvchilarning 49,5 foizi matematika darslarining kamida yarmida o'qituvchisi yangi va oldingi mavzular o'rtasidagi bog'liqlik haqida fikrlashga undaganini bildirgan^[4].

Bu ko'rsatkichlar muammoni boshqacha qo'yishni talab qiladi: masala o'quvchida fikrlashga moyillikning mutlaqo mavjud yoki mavjud emasligida emas, balki mavjud fikrlash faolligini ijodiy faoliyatga aylantira oladigan ta'lim mexanizmlarining qay darajada tizimlashtirilganida bo'lishi mumkin. O'quvchining savol berishi-hali ijodiy yechim emas; turli nuqtayi nazarni hisobga olishi-hali yangi g'oya yaratish emas. Pedagogik tizim aynan shu oraliqni to'ldirishi, ya'ni "savol berish"dan "g'oya yaratish"ga, "g'oya"dan "yechim"ga, "yechim"dan esa "yangi pedagogik mahsulot"ga olib boradigan faoliyatni tashkil etishi kerak.

Shu nuqtada bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining tayyorgarligi alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki ijodiy tafakkurni rivojlantiruvchi darsni o'zi ijodiy loyihalay olmagan pedagogdan o'quvchida yuqori darajadagi ijodiy fikrlashni shakllantirishni kutish metodik jihatdan ziddiyatli holatdir. O'qituvchi tayyor topshiriqni bajarishga o'rgatilgan bo'lsa, u ko'pincha o'quvchidan ham yagona "to'g'ri javob"ni kutadi; o'qituvchining o'zi muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, bir nechta variant yaratish va ularni baholashga o'rgatilgan bo'lsa, u bunday faoliyatni dars jarayoniga tabiiy ravishda olib kira oladi. Shuning uchun o'qituvchining ijodiy tafakkuri o'quvchining ijodiy tafakkurini rivojlantirish mexanizmining tashqi emas, ichki komponenti sifatida qaralishi lozim.

Mamlakatimiz ta'lim siyosatida ham ta'lim sifatini, pedagogik kadrlar tayyorgarligini va zamonaviy kompetensiyalarni kuchaytirishga yo'naltirilgan islohotlar izchil davom etmoqda. Xususan, 2022-yil 11-maydagi PF–134-son Farmon bilan 2022–2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dastur tasdiqlangan bo'lib, mazkur yo'nalish keyingi ta'lim islohotlari bilan uzviy davom ettirilmoqda^[5]. 2023-yilda oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasidagi davlat boshqaruvini takomillashtirishga qaratilgan PQ–200-son qarorning qabul

qilinishi ham oliy ta'limning yangi bosqichdagi vazifalarini belgilab berdi ^[5]. Bu hujjatlar nuqtayi nazaridan qaralganda, pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida faqat nazariy bilimlarni yetkazish emas, balki ta'limning o'zgaruvchan ehtiyojlariga mos keladigan kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish masalasi tobora muhimlashmoqda.

Masalaning yana bir yangi qatlami-sun'iy intellektning o'qituvchi faoliyatiga kirib kelishidir. UNESCO 2024-yilda o'qituvchilar uchun AI kompetensiyalari bo'yicha global frameworkni e'lon qilib, 15 ta kompetensiyani besh yo'nalishda: inson markazli tafakkur, AI etikasi, AI asoslari va qo'llanilishi, AI pedagogikasi hamda kasbiy rivojlanish yo'nalishlarida belgiladi. Eng e'tiborli jihati shundaki, kompetensiyalar "Acquire-Deepen-Create", ya'ni "egallash-chuqurlashtirish-yaratish" bosqichlarida qurilgan ^[1].

Bu yondashuv bizning tadqiqotimiz uchun muhim metodologik xulosaga olib keladi: kelajak o'qituvchisini texnologiyadan foydalanuvchi qilib tayyorlashning o'zi yetarli emas; u texnologiya yordamida yangi pedagogik yechimlarni yarata oladigan mutaxassisga aylanishi kerak. UNESCOning o'qituvchilar uchun frameworkida ham AI pedagogikasi doirasida o'qituvchining ochiq izlanish, loyiha asosida ta'lim, tanqidiy fikrlash, kreativlik va inson-AI hamkorligiga asoslangan yangi pedagogik ssenariylarni ishlab chiqish qobiliyatiga urg'u beriladi ^[1].

Xulosa qilib, mavjud ilmiy va amaliy holatda bir-biridan alohida ko'rib chiqilayotgan uchta masala kesishmoqda:

birinchisi – ijodiy tafakkurni rivojlantirish muammosi;

ikkinchisi – bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligi;

uchinchisi – raqamli va sun'iy intellekt texnologiyalari sharoitida pedagogik faoliyatning o'zgarishi.

Ularning har biri bo'yicha ilmiy izlanishlar mavjud. Biroq aynan shu uch yo'nalishni bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiluvchi yaxlit innovatsion-pedagogik tizim sifatida birlashtirish masalasi yetarlicha ochib berilmagan.

Aynan mana shu nuqta tadqiqotimizning ilmiy bo'shlig'ini belgilaydi. Mavjud tadqiqotlarning bir qismi ijodkorlikning psixologik tarkibini o'rganadi, boshqa qismi kreativ metodlar yoki texnologiyalarning ta'limdagi imkoniyatlarini ko'rsatadi, yana bir qismi raqamli kompetensiyalar va AI savodxonligiga e'tibor qaratadi. Ammo bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining ijodiy tafakkurini shakllantirishni maqsad, mazmun, metod, innovatsion vosita, pedagogik shart-sharoit, mustaqil ijodiy faoliyat, refleksiya va diagnostika o'rtasidagi uzviy aloqaga asoslangan tizim sifatida modellashtirish masalasi alohida ilmiy muammo sifatida qolmoqda. Shu bois mazkur tadqiqotning dolzarbligi shunchaki "ijodkorlik zamonaviy ta'lim uchun muhim" degan umumiy fikr bilan izohlanmaydi.

Dolzarbligni uchta aniq fakt belgilaydi: birinchidan, xalqaro baholash O'zbekistonda ijodiy tafakkurni rivojlantirish bo'yicha sezilarli muammo mavjudligini ko'rsatmoqda; ikkinchidan, raqamlashtirish va sun'iy intellekt pedagogning kasbiy rolini o'zgartirmoqda; uchinchidan, bu o'zgarishlarga mos pedagogni tayyorlash uchun kreativlikni alohida mashqlar yig'indisi emas, balki tizimli kasbiy kompetensiya sifatida shakllantirish zarurati kuchaymoqda.

Kelajak ta'limini aynan qanday texnologiya yoki metod egallashini oldindan to'liq aytish qiyin. Ammo bir narsa aniq: texnologiya qanchalik rivojlanmasin, o'qituvchidan muammoni ko'ra olish, savol qo'yish, pedagogik vaziyatni tahlil qilish, muqobil yechimlarni yaratish, o'quvchining mustaqil fikrini qo'llab-quvvatlash va yangi sharoitga moslasha olish talab qilinadi. Demak, bugun bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisida rivojlantiriladigan ijodiy tafakkur aslida faqat bugungi maktab uchun emas, hali shakli to'liq ma'lum bo'lmagan kelajak ta'limi uchun tayyorgarlik vositasi hisoblanadi.

Shundan kelib chiqib, tadqiqotimizda bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning innovatsion-pedagogik tizimini ishlab chiqish va uning pedagogik imkoniyatlarini asoslash maqsad qilib olindi. Mazkur tizim talabaning ijodiy tafakkurini nazariy bilim bilan cheklamasdan, uni muammoni aniqlash, savol qo'yish, g'oya generatsiyasi, muqobil yechimlarni ishlab chiqish, pedagogik vaziyatlarni modellashtirish, raqamli vositalardan ijodiy foydalanish, natijani tanqidiy baholash va refleksiv takomillashtirish kabi o'zaro bog'liq faoliyatlar orqali rivojlantirishga yo'naltiriladi. Shu jihatdan tadqiqot mavjud kreativ metodlarni takrorlashdan ko'ra, ularni yagona pedagogik mexanizmga birlashtirishga qaratilganligi bilan farqlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYA

Tadqiqot metodologiyasi tizimli, shaxsga yo'naltirilgan, kompetensiyaviy va faoliyatga asoslangan yondashuvlar uyg'unligiga tayanadi. Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining ijodiy tafakkuri mustaqil fikrlash, g'oya yaratish, muqobil yechimlarni izlash, pedagogik vaziyatni yangicha talqin qilish va qaror qabul qilish bilan bog'liq yaxlit sifat sifatida qaraladi. Tadqiqotda ijodiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik mazmuni va mexanizmlarini ochib berish uchun ilmiy adabiyotlarni nazariy tahlil qilish, qiyosiy tahlil, umumlashtirish, tizimlashtirish, modellashtirish va konseptual loyihalash metodlaridan foydalanildi.

Shuningdek, zamonaviy ta'lim tendensiyalari, kreativlik konsepsiyalari hamda pedagogik innovatsiyalar o'zaro bog'liqlikda tahlil qilinib, bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiluvchi innovatsion-pedagogik tizimning tarkibiy tuzilishi va rivojlanish mexanizmi asoslandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishni alohida bir metod yoki bir nechta kreativ topshiriqlarni qo'llash bilan izohlash yetarli emas. Chunki ijodiy tafakkur bir martalik mashq natijasida emas, balki talabaning ta'lim jarayonidagi doimiy faoliyati, muammoli vaziyatlarga munosabati, mustaqil qaror qabul qilishi, yangi g'oya ishlab chiqishi va o'z yechimini qayta ko'rib chiqishi orqali shakllanadi.

Davlatimiz ta'lim tizimining amaldagi me'yoriy asoslari ham bunday yondashuv uchun yetarli zamin yaratadi. "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonun ta'lim tizimining umumiy huquqiy asoslarini belgilab beradi [6]. 2022–2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha Milliy dasturda esa pedagog kadrlarni kompetensiyalarga asoslangan va kasbiy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan zamonaviy metodikalar asosida tayyorlash, pedagogika yo'nalishlari o'quv dasturlarini qayta ko'rib chiqish hamda amaliyot bilan bog'lash vazifalari belgilangan [7]. Xususan, mazkur hujjatda pedagog kadrlarni tayyorlashda "4+2" amaliyot modelini joriy etish, talabalarni maktablarda amaliy faoliyatga jalb qilish va ularning ilmiy-tadqiqot hamda kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga e'tibor qaratilgan [7]. Demak, mavjud tizimda bo'lajak o'qituvchini faqat auditoriyada nazariy bilim bilan qurollantirishdan amaliy kasbiy faoliyatga olib chiqish uchun tashkiliy asos mavjud.

Biroq bu yerda muhim farq bor: amaliyotning mavjudligi hali ijodiy tafakkurning shakllanganligini anglatmaydi. Talaba maktab amaliyotiga chiqishi, dars kuzatishi yoki dars o'tishi mumkin, lekin agar undan muammoli pedagogik vaziyatga bir nechta yechim taklif qilish, nostandart topshiriq yaratish, o'quvchining kutilmagan javobini pedagogik imkoniyatga aylantirish yoki mavjud darsni qayta loyihalash talab qilinmasa, amaliyot reproduktiv xarakterda qolib ketishi mumkin. Shu jihatdan amaliyotning o'zini ijodiy faoliyatga aylantirish masalasi alohida metodik mexanizmni talab qiladi. Mazkur fikr xalqaro tadqiqotlar bilan ham tasdiqlanadi.

OECD tomonidan PISA 2022 doirasida 90 ta ta'lim yurisdiksiyasining ijodiy tafakkurni ta'lim tizimiga integratsiya qilish holati o'rganilgan. Tahlilda kreativlikni faqat o'quv dasturiga kiritishning o'zi yetarli emasligi, dasturiy maqsadlar bilan bir qatorda boshlang'ich pedagogik tayyorgarlik, malaka oshirish, baholash va o'qituvchilar uchun metodik resurslar ham o'zaro muvofiqlashtirilishi kerakligi ko'rsatilgan [11]. Shu sababli biz taklif qilayotgan tizimning asosiy g'oyasi ham aynan "kreativlikni o'rgatish" emas, balki kreativlikni ta'lim jarayonining barcha bo'g'inlariga singdirishdan iborat.

O'zbekistonning 2023-yildagi "O'zbekiston-2030" strategiyasida ham ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqish, yangi avlod darsliklari, metodik qo'llanmalar va multimedia dasturlarini yaratish, pedagoglarning malakasini xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish, 500 ming nafar pedagogning uzluksiz malaka oshirishini ta'minlash, oliy ta'lim dasturlarini xalqaro akkreditatsiyadan o'tkazish kabi maqsadlar belgilangan [8]. Bu vazifalar ijodiy tafakkurni rivojlantirish uchun faqat texnik imkoniyatlar emas, balki pedagogik mazmunni ham yangilash zarurligini ko'rsatadi.

2026-yil 25-fevraldagi 75-son buyruq bilan tasdiqlangan oliy ta'limning yangi davlat ta'lim standarti ham oliy ta'lim yo'nalishlarini jamiyat va shaxsning amaldagi hamda istiqboldagi ehtiyojlari, mehnat bozoridagi yangi talablar va, ayniqsa, innovatsion texnologiyalar rivoji bilan bog'lashni nazarda tutadi [9]. Hujjatda "Boshlang'ich ta'lim" bakalavriat yo'nalishi 60110400, uning negizidagi "Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (boshlang'ich ta'lim)" magistratura mutaxassisligi esa 70110401 sifatida belgilangan [9]. Bu holat bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisini kelajakdagi ta'lim muhitiga tayyorlash masalasini yanada aniqroq qo'yishga imkon beradi.

Innovatsion-pedagogik tizimning tarkibiy tuzilishi

Taklif etilayotgan tizimni shartli ravishda yetti o'zaro bog'langan komponentga ajratish mumkin. Ularning birortasi ikkinchisidan mustaqil ishlamaydi. Masalan, kreativ topshiriq berilib, lekin talaba uning nima uchun berilganini tushunmasa, kutilgan natija yuzaga kelmaydi. Xuddi shuningdek, yangi metodlardan foydalanilib, ijodiy natija baholanmasa, rivojlanish dinamikasini aniqlash qiyinlashadi.

1-jadval: Innovatsion-pedagogik tizimning tarkibiy tuzilishi

Tizim komponenti	Asosiy mazmuni	Amalga oshirish mexanizmi
Maqsadli	Ijodiy tafakkurni kasbiy-pedagogik kompetensiya sifatida shakllantirish	Maqsadlarni ijodiy fikrlash natijalari bilan bog'lash
Diagnostik	Talabaning mavjud ijodiy imkoniyatlarini aniqlash	Muammoli topshiriq, ochiq savol, pedagogik vaziyat va o'z-o'zini baholash
Mazmuniy	Kreativlik, pedagogik innovatsiya, muammoli ta'lim va raqamli pedagogika mazmunini birlashtirish	Fanlar va amaliyot mazmuniga ijodiy vazifalarni kiritish

Texnologik	Muammoli, loyiha, design thinking, brainstorming, SCAMPER, case va interfaol metodlardan foydalanish	"Muammo–g'oya–yechim–sinov–takomillashtirish" sikli
Ijodiy muhit	Erkin fikr, xatodan qo'rqqanlik, turli javoblarni qabul qilish	Hamkorlik, munozara, guruhli ish va ochiq topshiriqlar
Raqamli-innovatsion	Raqamli vositalardan yangi pedagogik mahsulot yaratishda foydalanish	Multimedia dars, interaktiv topshiriq, vizual material va AI yordamida g'oya ishlab chiqish
Refleksiv-dagnostik	O'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish	Refleksiya, portfolio, mezonli baholash va qayta ishlash

Bu komponentlarning ichida mazmuniy va texnologik komponentlar ayniqsa muhim. Chunki talabning ijodiy tafakkurini rivojlantirish uchun faqat "kreativlik" haqida nazariy ma'lumot berish kamlik qiladi. U o'zlashtirgan bilimni amalda ishlatishi kerak. Masalan, talabaga "boshlang'ich sinfda o'qish darsini qanday tashkil etasiz?" degan an'anaviy savol berish o'rniga "o'quvchilarning yarmi matn mazmunini tushunmayapti, lekin dars tugashiga 15 daqiqa qoldi. Vaziyatni kamida uch xil usulda hal qiling va eng maqbul variantni asoslang" kabi ochiq pedagogik vaziyat beriladi. Bunda bitta tayyor javob emas, bir nechta asoslangan yechim talab qilinadi. Aynan mana shu nuqtada reproduktiv faoliyat ijodiy faoliyatga aylanadi.

Tizimni amalga oshirish mexanizmi

Tizimning ishlash mexanizmini "diagnostika - muammolashtirish - g'oya yaratish - yechimni loyihalash - sinab ko'rish - baholash - refleksiya - qayta loyihalash" ketma-ketligida ko'rish mumkin. Ushbu sikl chiziqli emas, balki qayta aloqa asosida ishlaydi. Talaba o'z yechimini baholagandan so'ng oldingi bosqichga qaytishi va uni takomillashtirishi mumkin.

1-rasm: Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning innovatsion-pedagogik tizimi modeli

Birinchi bosqich – diagnostik-yo'naltiruvchi bosqich. Unda talabani tayyor bilimini emas, balki noaniq vaziyatda qanday fikrlashi aniqlanadi. Masalan, "ushbu darsni qanday o'tkazish kerak?" degan savoldan ko'ra "ushbu darsda o'quvchi kutilgan javobni bermasa, qanday uchta yangi pedagogik yo'lni taklif qilasiz?" kabi topshiriqlar ijodiy tafakkurning real holatini yaxshiroq ochib beradi.

Ikkinchi bosqich – muammolashtirish. Bu bosqichda talaba tayyor yechimni olmaydi. Aksincha, pedagogik muammo ataylab to'liq bo'lmagan yoki bir nechta yechimga ega shaklda beriladi. Muammoli ta'limning kuchli tomoni ham shunda: talaba javobni eslab qolmaydi, balki javobni o'zi izlaydi. OECD tadqiqotlarida ham o'quvchiga original javoblar yaratish, o'z g'oyalarini ifodalash va ijodiy yechimlarni izlash imkonini beradigan pedagogikalar ijodiy tafakkur bilan ijobiy bog'liqlik ko'rsatgani qayd etilgan^[12].

Uchinchi bosqich – g'oyalar generatsiyasi. Bu yerda brainstorming, SCAMPER, klaster, analogiya, "agar shunday bo'lsa-chi?" savollari, assotsiativ xaritalar va boshqa kreativ texnikalardan foydalaniladi. Muhim jihat shundaki, talaba birinchi kelgan javob bilan cheklanmaydi. Undan kamida 3–5 ta variant ishlab chiqish, ularni kuchli va zaif tomonlari bo'yicha solishtirish talab qilinadi. Shunday qilib, ijodiy tafakkurning ravonlik va moslashuvchanlik jihatlari bir vaqtda ishga tushadi.

To'rtinchi bosqich – pedagogik loyihalash. G'oya endi oddiy fikr holatida qolmaydi. Talaba uni dars ishlanmasi, topshiriq, didaktik o'yin, vizual material, mini-loyiha, raqamli resurs yoki pedagogik ssenariyga aylantiradi. Bu bosqichda kreativlik kasbiy faoliyat bilan bog'lanadi. Masalan, "boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga qiziqishni oshirish" umumiy g'oyasi konkret pedagogik mahsulot-interaktiv topshiriq, hikoya asosidagi o'yin, raqamli kartochka yoki loyiha topshirig'iga aylantiriladi.

Beshinchi bosqich – sinov va qayta ishlash. Talaba yaratgan mahsulotini boshqa talabalar oldida himoya qiladi yoki pedagogik vaziyatda qo'llab ko'radi. Boshqa ishtirokchilar esa "nima yaxshi ishladi?", "qayerida muammo bor?", "yana qanday variant bo'lishi mumkin?" kabi savollar orqali fikr bildiradi. Bu jarayon ijodkorlikni tanqidiy fikrlash bilan bog'laydi. Chunki haqiqiy ijodkorlik faqat yangi g'oya yaratish emas, balki yaratilgan g'oyaning sifatini ko'ra olish va uni yaxshilashni ham talab qiladi.

Oltinchi bosqich – refleksiya. Talaba o'z faoliyatiga "men nima qildim?" degan savol bilan emas, "nega aynan shu yechimni tanladim?", "yana qanday yo'l bo'lishi mumkin edi?", "qaysi fikrimni o'zgartirgan bo'lardim?" degan savollar orqali qaytadi. Shu sababli refleksiya tizimning yakuniy emas, keyingi ijodiy siklni boshlaydigan mexanizm sifatida qaraladi.

Raqamli vositalarning tizimdagi o'rni

Raqamli texnologiyalar mazkur tizimda maqsad emas, ijodiy faoliyatni kuchaytiruvchi vosita sifatida ishlatiladi. Bu yerda asosiy farq "talaba texnologiyani ishlata oladimi?" degan savolda emas, "u texnologiya yordamida qanday yangi pedagogik yechim yaratmoqda?" degan savolda namoyon bo'ladi.

Masalan, talaba oddiy taqdimot tayyorlashi raqamli kompetensiyaning boshlang'ich darajasi bo'lishi mumkin. Ammo undan bir mavzu uchun uch xil o'quvchi guruhiga mos interaktiv topshiriq ishlab chiqish, vizual material yaratish, o'quvchining xatosidan kelib chiqib yangi topshiriq loyihalash yoki sun'iy intellekt yaratgan materialni tahlil qilib, uning pedagogik kamchiliklarini tuzatish talab qilinsa, raqamli vosita ijodiy tafakkur rivojiga xizmat qila boshlaydi.

Bu yondashuv UNESCOning 2024-yilgi o'qituvchilar uchun AI kompetensiyalari frameworki bilan hamohangdir. Unda o'qituvchilar kompetensiyasi "egallash-chuqurlashtirish-yaratish" bosqichlarida qaralib, AI pedagogikasini oddiy foydalanishdan pedagogik transformatsiyagacha olib borish taklif etilgan^[1]. Demak, bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi uchun ham raqamli vositadan foydalanishning eng yuqori bosqichi tayyor kontentni olish emas, yangi pedagogik mahsulot yaratish bo'lishi kerak.

Amaldagi holat va uning tahlili

Amaldagi holatga qaralganda, O'zbekistonda zarur normativ va tashkiliy asoslarning sezilarli qismi allaqachon shakllangan. Milliy dasturda kompetensiyaga asoslangan zamonaviy metodikalarni joriy etish, pedagogika yo'nalishlari dasturlarini takomillashtirish va amaliyot bilan bog'lash belgilangan^[7]. "O'zbekiston-2030" strategiyasi esa pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanishi, yangi avlod o'quv resurslari, oliy ta'lim dasturlarining xalqaro integratsiyasi va ta'lim sifatini oshirishni strategik maqsad sifatida belgilaydi^[8]. 2026-yilgi oliy ta'lim standarti esa boshlang'ich ta'lim yo'nalishini zamonaviy va istiqboldagi ehtiyojlar, innovatsion texnologiyalar hamda mehnat bozori talablari bilan bog'laydi^[9].

Bundan tashqari, 2025-yilda UNESCO va O'zbekiston Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi o'qituvchilar ta'limini takomillashtirishga qaratilgan to'rt yillik, 6,5 million AQSh dollari miqdoridagi SMART-ED tashabbusini boshlagan. Unda aynan bo'lajak o'qituvchilar uchun universitet o'quv dasturlarini modernizatsiya qilish, maktab

amaliyotini kuchaytirish, yangi fan yo'nalishlarini joriy etish, o'qitish metodlarini takomillashtirish va innovatsion amaliyot hamda resurslarni almashish tizimini yaratish ko'zda tutilgan ^[10]. Bu jarayon biz taklif qilayotgan tizimning amaliy jihatdan ham o'z vaqtida ekanini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, muammo "O'zbekistonda kreativ metodlar umuman qo'llanilmaydi" degan xulosada emas. Aksincha, so'nggi mahalliy tadqiqotlarda bu yo'nalishga e'tibor ancha kuchaygan. Masalan, Turopovning 2025-yildagi tadqiqotida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirish mazmuni va innovatsion metodlar tahlil qilingan ^[14].

2026-yilda Shomurodova va Isroilova bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kreativ kompetensiyalarini muammoli ta'lim, loyiha faoliyati, interfaol metodlar va refleksiv yondashuv asosida rivojlantirish masalasini ko'rib chiqqan ^[13]. Muxammadiyevaning 2026-yildagi ishida esa nostandart topshiriqlarning bo'lajak o'qituvchilar kreativ tafakkurini rivojlantirishdagi imkoniyatlari yoritilgan ^[15].

Mamedovanning tadqiqotida esa bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatida pedagogik-psixologik jarayonlar va kreativ metodlarning o'rni ko'rsatilgan ^[16].

Yuqordag ko'rilgan ishlarni birgalikda tahlil qilganda muhim jihat ko'zga tashlanadi: mahalliy ilmiy maydonda kreativlikning alohida komponentlari, metodlari va topshiriqlari bo'yicha izlanishlar mavjud, biroq ularni yagona tizimga birlashtirish masalasi hali ham dolzarb. Bir tadqiqot nostandart topshiriqqa, ikkinchisi innovatsion metodlarga, uchinchisi pedagogik-psixologik shart-sharoitlarga urg'u beradi. Bizning yondashuvimizda esa bu elementlar alohida-alohida emas, balki bitta pedagogik mexanizmning ketma-ket bo'g'inlari sifatida qaraladi.

Bu yerda yana bir muhim ilmiy munozara mavjud. Kreativlikni rivojlantirish uchun "ko'proq kreativ metod ishlatish" yetarlimi? OECD ma'lumotlari bunday sodda yondashuvni qo'llab-quvvatlamaydi. Tizim darajasi-dagi tahlilda ijodiy tafakkurni rivojlantirishga to'sqinlik qiluvchi asosiy omillar sifatida o'quv dasturining haddan tashqari zichligi, kreativlikka baholashda yetarli e'tibor berilmasligi va o'qituvchilar tayyorgarligi yoki metodik resurslarning yetishmasligi ko'rsatilgan ^[11]. Demak, muammoni faqat "yangi metod topish" bilan hal qilib bo'lmaydi. Maqsad, mazmun, pedagogik faoliyat va baholash bir-biriga moslashtirilishi kerak.

Shu asosda bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning taklif etilayotgan innovatsion-pedagogik tizimi quyidagi tamoyilga tayanadi: talabaga ijodiy fikrlash haqida gapirish emas, uni har bir pedagogik vazifani bajarish jarayonida ijodiy fikrlashga majbur qiladigan ta'lim muhitini yaratish. Bunda topshiriqning o'zi bir nechta yechimga ega bo'ladi, talaba o'z variantini asoslaydi, boshqa variantlarni ko'rib chiqadi, yechimini sinaydi va qayta takomillashtiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirish bugungi ta'limda alohida metodik vazifa emas, balki kelajak pedagogining kasbiy tayyorgarligini belgilovchi muhim kompetensiyalardan biridir. Tadqiqotda ijodiy tafakkurni rivojlantirishning maqsadli, mazmuniy, texnologik, raqamli, refleksiv va diagnostik komponentlardan tashkil topgan innovatsion-pedagogik tizimi asoslandi. Tizimning asosiy mexanizmi "muammo – g'oya – yechim – sinov – baholash – takomillashtirish" ketma-ketligiga qurilib, talabani tayyor javobni o'zlashtirishidan ko'ra, mustaqil pedagogik yechim yaratishiga yo'naltiriladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, kreativ metodlarning alohida qo'llanilishi yetarli emas; ularni pedagogik maqsad, mazmun, amaliy faoliyat va refleksiya bilan yagona tizimga birlashtirish zarur. Shu jihatdan taklif etilayotgan yondashuv bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchisini nafaqat mavjud ta'lim sharoitiga, balki raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt tobora kuchayib borayotgan kelajak ta'lim muhitiga moslashuvchan, mustaqil va ijodiy fikrlaydigan pedagog sifatida tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Miao F., Cukurova M. AI Competency Framework for Teachers. Paris: UNESCO, 2024.
2. OECD. PISA 2022 Results (Volume III): Creative Minds, Creative Schools. Paris: OECD Publishing, 2024. DOI: 10.1787/765ee8c2-en.
3. OECD. PISA 2022 Results (Volume III) – Factsheets: Uzbekistan. Paris: OECD, 2024.
4. OECD. How are education systems integrating creative thinking in schools? PISA in Focus, No. 122. Paris: OECD Publishing, 2023. DOI: 10.1787/f01158fb-en.
5. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'RQ-637-son. Toshkent, 2020.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022–2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha Milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi PF-134-son Farmoni. 2022-yil 11-may.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risida"gi PF-158-son Farmoni. 2023-yil 11-sentabr.
8. UNESCO, O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi. O'zbekistonda pedagog kadrlar tayyorlash va kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish bo'yicha SMART-ED tashabbusi. 2025.

9. Turotova M. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirish mazmuni. Zamonaviy dunyoda ilm-fan va texnologiya, 2025, 4(3), 44–47.
10. Shomurodova S., Isroilova F. Innovatsion pedagogik yondashuvlar asosida bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish. Yangi Renessans, 2026, 3(1), 84–85.
11. Mamedova M. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatini rivojlantirishda pedagogik va psixologik jarayonlar. Maktabgacha va maktab ta'limi, 2025, 3(10). DOI: 10.5281/zenodo.17375349.
12. Muxammadiyeva D. Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirishda nostandart topshiriqlar metodikasi. Maktabgacha va maktab ta'limi, 2026, 4(5). DOI: 10.5281/zenodo.20503619.
13. Guilford J.P. Creativity. American Psychologist, 1950, 5(9), 444–454.
14. Torrance E.P. Torrance Tests of Creative Thinking. Lexington, MA: Personnel Press, 1974.
15. Vygotsky L.S. Imagination and Creativity in the Adolescent. Soviet Psychology, 1990, 28(1), 84–96.
16. Begimqulov U.Sh. Oliy pedagogik ta'lim tizimiga zamonaviy axborot va kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-pedagogik asoslari. Pedagogika fanlari doktori dissertatsiyasi. Toshkent, 2007.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №8(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.